

**Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny
w Mieście i Gminie Krotoszyn
za rok 2024
oraz przedstawienie potrzeb
związanych z realizacją tych zadań**

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
ul. Kobylińska 10a
63-700 Krotoszyn
<https://kcus.krotoszyn.pl/>
kcus@krotoszyn.pl

Krotoszyn, marzec 2025 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Zadania gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	4
II. Opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny	5
III. Rodziny z dziećmi, doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych i korzystające z pomocy Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych	6
IV. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	8
1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	8
2. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	13
3. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa	13
4. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.....	14
V. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w 2024 roku	18
VI. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny	19
VII. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	19
VIII. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	19
IX. Potrzeby związane z realizacją zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	20

Wstęp

Rodzina stanowi wyjątkowe i niepowtarzalne środowisko, jest kolebką rozwoju osobowości każdego członka, szczególnie dziecka. Rodzina, w której panują właściwe proporcje między potrzebą indywidualności a potrzebą wchodzenia w relacje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa, stabilności i trwałości rodziny. Pomaga im dorastać, uczy samodzielności, podejmowania decyzji, analizowania własnych myśli i uczuć. Rodzice okazują dzieciom miłość, wyzwalają aktywność i inicjatywę. Nie krytykują, nie stawiają za wzór innych dzieci, natomiast często okazują aprobatę. Są konsekwentni, ale nie sztywni i nieprzejednani w podejmowaniu decyzji.

Współczesne rodziny częstokroć doświadczają licznych trudnych sytuacji, zagrażających wypełnianiu przez nie ich funkcji. Ewentualne zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny i związane z tym zagrożenie interesów jej członków zmuszają rodziny do korzystania ze szczególnej opieki i pomocy ze strony różnych podmiotów.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

Sprawozdanie ma na celu przedstawienie najważniejszych działań podejmowanych w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej w 2024 roku, a także wskazanie istniejących problemów, potrzeb i dalszych kierunków działań w tym obszarze. Zawiera informacje, o której mowa w art. 179 ust. 1-2 z wyżej cytowanej ustawy, które stanowią:

„1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.”

I. Zadania gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W myśl zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w gminie, przypisane jej zadania z zakresu wspierania rodziny, wykonywane są przez organ stanowiący i kontrolny - czyli radę gminy czy radę miejską oraz organ wykonawczy – wójta, burmistrza czy prezydenta miasta. Organ wykonawczy uprawniony jest do udzielenia upoważnienia do podejmowania decyzji administracyjnych, m.in. dyrektorowi centrum usług społecznych.

Zgodnie z powyższym, w Mieście i Gminie Krotoszyn, zadania gminy wynikające z rzeczowej ustawy realizuje Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych.

Katalog zadań zawarty w art. 176 w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwolił na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Ustawodawca ponadto określił **zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Mówi o tym art. 8 ustawy:

„1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;*
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;*
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;*
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;*
- 5) pomocy w integracji rodziny;*

- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wsparcie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) **pracy z rodziną;**
- 2) **pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.**

3. *Wsparcie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego."*

Formy pracy, jakie mogą być prowadzone w stosunku do rodziny doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej określone zostały w art. 10 ust. 3-4 przedmiotowej ustawy:

*„3. **Praca z rodziną** jest prowadzona w szczególności w formie:*

- 1) *konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;*
 - 2) *terapii i mediacji;*
 - 3) *usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;*
 - 4) *pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;*
 - 5) *organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi.*
4. *Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną."*

II. Opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny

W oparciu o założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opracowano kolejny 3-letni „Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2024-2026”, który przyjęto Uchwałą Nr LXII/572/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 grudnia 2023 r. Koordynatorem Programu jest Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych, a za bezpośrednią realizację i monitoring jego celów szczegółowych odpowiadają podmioty na rzecz wspierania rodziny.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2024-2026 to odpowiedź na potrzeby lokalnych rodzin, uwzględniając ich różnorodność, sytuacje życiowe i wymagania. W ciągu ostatnich lat skoncentrowaliśmy się na zapewnieniu szerokiego spektrum usług i działań, które miały na celu wzmocnienie więzi rodzinnych, promowanie zdrowego rozwoju dzieci oraz wsparcie rodziców w pełnieniu ich roli wychowawczej.

Jako cel główny Programu przyjęto budowanie kapitału społecznego rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, by mogły prawidłowo wypełniać nałożone na nie funkcje, ze szczególnym uwzględnieniem pełnienia roli opiekuńczo-wychowawczej. Wyznaczono również następujące cele szczegółowe:

1. Wzmacnianie ekonomicznej funkcji rodziny.
2. Wsparcie funkcji wychowawczych rodziny i przewyższanie trudności w sprawowaniu opieki rodzicielskiej.
3. Wsparcie rodziny w działaniach na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych.
4. Wsparcie dla kobiet w ciąży i ich rodzin wskazane w ustawie „Za życiem”.
5. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry świadczącej usługi na rzecz dziecka.

Za adresatów Programu wskazano rodziny z terenu miasta i gminy Krotoszyn, a szczególne miejsce zajmują rodziny przeżywające trudności w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki, rodziny, których dzieci

zostały umieszczone w pieczy zastępczej jak i rodziny dotknięte problemem uzależnień oraz przemocy rodzinnej. Adresatami działań pomocowych określonych w Programie są również kobiety w ciąży powikłanej, kobiety w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodziny dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Prezentowane w Programie działania zapewniają kontynuację oraz rozwinięcie praktyk i rozwiązań, wypracowanych w poprzednim okresie działań programowych w celu stworzenia optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzinom doświadczającym trudności i kryzysy oraz stworzeniu takich warunków funkcjonowania rodzin, aby dzieci nie trafiły do pieczy zastępczej, względnie, jeżeli już w tej pieczy się znajdują, aby mogły powrócić do rodziny biologicznej.

W okresie, którego dotyczy to sprawozdanie skupiliśmy się na realizacji założeń programu poprzez szeroki wachlarz inicjatyw, działań i projektów, których celem było stworzenie sprzyjającego środowiska dla rozwoju i wzmacniania rodzin. W naszych działaniach kierowaliśmy się wartościami solidarności, empatii oraz zaufania do potencjału każdej rodziny. Dzięki współpracy z lokalnymi partnerami społecznymi, instytucjami oraz aktywnym udziałem mieszkańców, udało nam się osiągnąć wiele istotnych rezultatów.

III. Rodziny z dziećmi, doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych i korzystające z pomocy Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych

Rodziny z dziećmi mieszkające na terenie miasta i gminy Krotoszyn mają możliwość korzystania z wielu różnorodnych usług wspierających je w pełnieniu funkcji opiekuńczych, wychowawczych, socjalizacyjnych. Część z tych usług, świadczonych w obszarze edukacji, ochrony zdrowia, kultury, sportu, rekreacji i innych, jest ogólnodostępna dla wszystkich rodzin. Z kolei rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie samodzielnie sobie poradzić, mogą korzystać z usług, w tym specjalistycznych, udzielanych w ramach systemu pomocy społecznej.

Największym wyzwaniem dla systemu pomocy społecznej są rodziny, gdzie dochodzi do nawarstwienia problemów np. nadużywanie alkoholu, problem przemocy, bezradność w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego, bierność zawodowa, ubóstwo, choroby, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, narkomania. Są to rodziny wykluczane społecznie, długotrwale lub stale korzystające z pomocy społecznej. Praca socjalna z rodzinami, które dziedziczą postawy bezradności życiowej i są uzależnione od wsparcia, jest prowadzona długoterminowo i intensywnie, przez ściśle współpracujących ze sobą pracowników socjalnych, asystentów rodziny, wychowawców dzieci, pedagogów szkolnych, terapeutów oraz innych specjalistów.

Należy podkreślić, że wśród rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi są zarówno rodziny, które od lat doświadczają wielu sprzężonych ze sobą problemów, np. takich, jak bierność zawodowa, brak stałych dochodów z tytułu pracy, uzależnienia, przemoc, problemy zdrowotne, ubóstwo. To efekt także takich przyczyn jak braku czasu i zaangażowania rodziców w wychowywanie dzieci, niedojrzałość emocjonalna rodziców, zwłaszcza bardzo młodych, euro sieroctwo, brak zainteresowania edukacją dzieci oraz ich zainteresowaniami, pasjami, zatracenie wartości moralnych i etycznych, nieustabilizowane formalnie związki, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

W 2024 roku ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej skorzystało **695 rodzin**, w których znajdowało się 1 137 osób. Dla porównania w 2023 roku pomocą społeczną objęto łącznie 679 rodzin, w których znajdowało się 1 180 osób.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat można dostrzec zmiany w strukturze rodzin korzystających z pomocy społecznej. W systemie pomocy społecznej ubywa rodzin z dziećmi. Ubywa rodzin, na których utrzymaniu jest jedno albo dwójka dzieci, w 2024 roku było ich o 5 mniej, aniżeli w 2023 roku. Maleje też liczba rodzin niepełnych, w stosunku do 2023 roku zmalała o 1 rodzinę. Również notuje się spadek rodzin z trójką i więcej dzieci.

Typy rodzin	2023 rok	2024 rok
Liczba rodzin z dziećmi	134	121 ↓
Liczba rodzin z 1 i 2 dzieci	72	67 ↓
Liczba rodzin z 3 dzieci i więcej	59	54 ↓
Liczba rodzin niepełnych	62	61 ↓

Rodziny korzystające z pomocy społecznej to takie, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a rozwiązanie lub zniwelowanie trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczanie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny.

Analizując powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w gminie Krotoszyn w latach 2023-2024, wśród najczęściej występujących przyczyn trudnej sytuacji obok niskiego statusu materialnego znalazły się problemy związane ze złym stanem zdrowia i niepełnosprawnością.

Z perspektywy zadań KCUS warto zwrócić uwagę na malejącą liczbę rodzin korzystających z pomocy, którzy zgłaszali jako problem bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Występujące problemy w rodzinach	2023 rok	2024 rok
Ubóstwo	336	336
Długotrwała lub ciężka choroba	321	375 ↑
Bezrobocie	205	224 ↑
Niepełnosprawność	295	297 ↑
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	82	62 ↓
Przemoc w rodzinie	9	14 ↑
Potrzeba ochrony macierzyństwa	48	38 ↓
Alkoholizm/ problem alkoholowy	57	57
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	19	15 ↓

Działania w obszarze wspierania funkcji ekonomicznej rodzin obejmuje system złożony z szeregu instrumentów pomocy finansowej. Ich stosowanie wynika z uregulowań zawartych w ustawach szczególnych z obszaru pomocy społecznej i rodziny. Informacje o liczbie rodzin korzystających z różnych form wsparcia KCUS zawarto poniżej.

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia	2023 rok	2024 rok
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	679	695
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	20	2
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1 480	1 498
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	97	105
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	519	511
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej dla uczniów	32	19

W celu wzmocnienia ekonomicznej funkcji rodzin realizowano świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, alimentacyjne, dodatki mieszkaniowe, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

Zadanie	Nazwa wskaźnika realizacji	Osiągnięta wartość
Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa lub inne działania dotyczące pomocy żywnościowej	Liczba świadczeniobiorców (rodzin)	213
	Liczba osób w rodzinach	656
	Liczba przyznanej żywności (w kg)	4 097

Realizacja Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”	Liczba świadczeniobiorców (rodzin)	70
	Liczba dzieci korzystających z posiłków	151
	Liczba osób w rodzinach	301
	Liczba przyznanych świadczeń	18 034
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi ze zdiagnozowanym autyzmem	Liczba świadczeniobiorców (dzieci)	7
	Liczba świadczeń (godzin)	704
Realizacja zasiłków okresowych	Liczba świadczeniobiorców (rodzin)	184
	Liczba osób w rodzinach	284
	Liczba przyznanych świadczeń	1 215
Świadczenia finansowe w formie pomocy materialnej dla uczniów	Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne	24
Realizacja zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	Liczba świadczeniobiorców	851
	Liczba świadczeń	16 420
Realizacja świadczenia rodzicielskiego	Liczba świadczeniobiorców	28
	Liczba świadczeń	338
Realizacja świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	Liczba świadczeniobiorców	105
	Liczba świadczeń	2 034

IV. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Mając na uwadze dobro rodziny i dziecka, KCUS w 2024 roku zatrudniał 4 asystentów rodziny, w systemie zadaniowego czasu pracy. Asystenci rodziny posiadali kwalifikacje zgodne z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodziny doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych i będące pod opieką asystentów rodziny, to rodziny bardzo często wieloproblemowe, w których często występuje problem alkoholowy, problem bezrobocia, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudne warunki materialne, przemoc, a w niektórych rodzinach występuje problem z dysfunkcjami intelektualnymi któregoś z członków rodziny. Są to rodziny, w których występuje wyuczona bezradność i „bierny” sposób życia polegający na niskiej aktywności zawodowej i długotrwałemu korzystaniu z systemu pomocy społecznej. Ten styl życia w wielu przypadkach przekazywany jest z pokolenia na pokolenie. Rodziny te charakteryzuje ponadto brak odpowiednich wzorców rodzicielskich i wychowawczych, złe relacje w rodzinie i niekorzystna atmosfera dla rozwoju dzieci. Dodatkową cechą charakterystyczną tych rodzin jest hermetyczność, czyli zamknięcie się na świat zewnętrzny i postrzeganie tego świata jako zagrażającego i wrogiego. Biorąc pod uwagę strukturę rodzin będących pod opieką asystentów, to można zauważyć, że są to różne typy: rodziny pełne wielodzietne, rodziny niepełne w wyniku separacji, rozwodu lub porzucenia (najczęściej samotne macierzyństwo), rodziny zrekonstruowane nieformalne (np. kobiety w kolejnych nieformalnych związkach).

W 2024 roku pracownicy socjalni skierowali **16 wniosków** do dyrektora KCUS z prośbą o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. We wszystkich przypadkach asystent został przydzielony rodzinie. Ponadto **dwie rodziny** kontynuowały pracę z asystentem rodziny na podstawie zobowiązania do współdziałania z asystentem rodziny wydanego przez sąd.

W 2024 roku asystenci rodziny wsparciem objęli **50 rodziny**, natomiast zakończyli pracę z **23 rodzinami**, w tym pracę z 20 rodzinami ze względu na osiągnięte cele, a z 3 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę. Decyzje o zakończeniu współpracy asystenta z daną rodziną podejmowane były wspólnie z asystentem, pracownikiem socjalnym oraz dyrektorem - w przypadku

osiągnięcia przez rodzinę celów założonych w planie pracy. Charakterystykę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2024 roku przedstawiono poniżej.

Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	50
- do 3 miesięcy	11
- powyżej 3 do 12 miesięcy	10
- powyżej 1 roku	29
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	115
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	2
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	23
- ze względów na osiągnięcie zakładanych celów	20
- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	3

Działania asystenta rodziny skierowane były na różne aspekty funkcjonowania rodziny i przebiegały wielotorowo:

1) Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, który przeprowadził wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Asystenci rodziny zatrudnieni w KCUS opracowują oraz realizują plan pracy z rodziną. Plan pracy każdorazowo jest konstruowany podczas pierwszej wizyty w środowisku rodzinnym i w konsultacji z pracownikiem socjalnym.

Przed opracowaniem planu pracy, asystenci rodziny zatrudnieni w KCUS przeprowadzali diagnozę sytuacji rodzin. Przeprowadzając diagnozę, asystent zapoznaje się z warunkami mieszkaniowymi, sytuacją finansową, zdrowotną członków rodziny, sytuacją szkolną dzieci, pogłębia wiedzę o przyczynach trudnej sytuacji życiowej oraz źródła tych przyczyn. Dokonując diagnozy rodziny bierze również pod uwagę, jak rodzina funkcjonuje w swoim środowisku lokalnym, czyli jakie role pełnią poszczególni członkowie rodziny, jakie są więzi społeczne między nimi, bliższe i dalsze znajomości oraz częstotliwość kontaktów z nimi. Określa mocne i słabe strony rodziny, ograniczenia i bariery.

Po okresie od dwóch do czterech tygodni, kiedy asystent rodziny posiada już obraz sytuacji rodziny, nakreślony przez rodziców i dzieci, pracowników socjalnych i innych instytucji oraz o swoje obserwacje, wspólnie z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, tworzy indywidualny plan pracy z rodziną. Każdy plan pracy z rodziną uwzględnia cele oraz działania członków rodziny i asystenta służące dochodzeniu do zakładanych efektów. Następuje tu dookreślenie i spisanie, w jaki sposób, za pomocą jakich działań, mogą zostać wprowadzone zmiany, które pozwolą osiągnąć wyznaczone cele.

Każdy plan pracy podpisywany jest przez asystenta rodziny, pracownika socjalnego i dorosłych członków rodziny.

2) Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego

Realizując powyższe zadanie asystenci rodziny podejmowali działania w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, ustalali z rodziną hierarchię potrzeb, listę zakupów, towarzyszył przy ich robieniu. Pomagali planować wydatki, tak aby nie dopuścić do zadłużenia, zwłaszcza w opłatach mieszkaniowych. Udzielali instruktażu efektywnego sprzątania, prania odzieży i innych przedmiotów. Ustalali z poszczególnymi członkami rodzin harmonogram obowiązków domowych, przeprowadzali treningi gotowania tanich i smacznych posiłków. Motywowali rodziny do przeprowadzania drobnych prac remontowych i usunięcia niepotrzebnych rzeczy. Przeprowadzali rozmowy z rodzicami i dziećmi na temat higieny osobistej i bezpieczeństwa w domu. Przypominali o ważnych terminach, np. o wizytach lekarskich, o rozprawie sądowej, konsultacjach u specjalistów.

3) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów społecznych

Asystenci rodziny motywowali rodziny do korzystania z dostępnych form pomocy materialnej i rzeczowej. Przypominali o terminach składania wniosków o świadczenia rodzinne, wychowawcze, świadczenie „Dobry Start” i o innych formach wsparcia finansowego, skierowanego dla rodzin. Informowali o możliwości skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową dla Najbardziej Potrzebujących 2021-2027.

Zachęcali dzieci do udziału w bezpłatnych koloniach organizowanych przez organizacje pozarządowe. Pomagali w załatwianiu spraw urzędowych, pisaniu wniosków i innych pism do różnych instytucji. Przypominali o terminach opłacania rachunków. Pomagali również w pozyskiwaniu odzieży, zabawek czy sprzętów gospodarstwa domowego.

4) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych

Asystenci, w miarę możliwości udzielali pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez pomoc w odreagowaniu emocji, wysłuchaniu członków rodziny, co do ich wzajemnych oczekiwań. Zapewniono im także możliwość korzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej i terapeutycznej, świadczonej przez specjalistów zatrudnionych w KCUS - Dział Wsparcia Rodziny i ds. Uzależnień. Z porad i konsultacji udzielanych przez psychologów, psychoterapeutę, socjoterapeutę oraz terapeutę uzależnień skorzystało **321 osób**.

Dodatkowo, dzieci i młodzież w wieku szkolnym otrzymują wsparcie pedagogiczne ze strony pedagogów zatrudnionych w placówkach oświatowych. Rodziny mogą również korzystać z pomocy specjalistów w Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Krotoszynie oraz w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie.

5) Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi

Asystenci realizowali powyższe zadanie poprzez pedagogizację rodziców oraz modelowanie ich zachowania względem dzieci. Wskazywali rodzicom jak rozmawiać z dziećmi, egzekwować polecenia, wykazywać konsekwencję, pomagać w nauce. Przekazywali wiedzę na temat potrzeb rozwojowych dzieci. Podkreślali potrzebę okazywania dzieciom uczuć, konieczność współpracy ze szkołą. W przypadku niepokojących zachowań u dziecka motywowali rodziców do zdiagnozowania dziecka w poradni psychologiczno-pedagogicznej lub w innych poradniach specjalistycznych.

Prowadzili również rozmowy z dziećmi o ważnych i trudnych sprawach, takich jak: pierwsza miłość, odrzucenie czy presja rówieśnicza, zachowania ryzykowne, choroba rodzica i radzenie sobie z nią. Wskazywali możliwości uczestnictwa w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych, rekreacyjnych. Pokazywali konsekwencje niewłaściwych zachowań w przyszłości, wspólnie z nastolatkami poszukiwali rozwiązań bieżących trudności. W rozmowy te włączali rodziców, czyniąc ich współodpowiedzialnymi za ustalenia, aby wzmocnić ich autorytet.

Asystenci rodziny zachęcali rodziców i dzieci do wspólnego spędzania czasu i budowania wspólnych relacji. Utrzymywali stały kontakt ze szkołami, do których uczęszczają dzieci z rodzin objętych ich wsparciem. Na bieżąco uczyli właściwych metod wychowawczych, motywowali do zacieśniania więzi rodzinnych i poprawy relacji z dziećmi. Zachęcali do korzystania z pomocy psychologa i pedagoga szkolnego.

Asystenci rodziny w celu rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi utrzymywali stały kontakt z pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy.

6) Wspieranie aktywności społecznej rodzin

Asystenci przekazywali rodzinom informacje o wydarzeniach kulturalno-oświatowych, rekreacyjnych i sportowych. Motywowali rodziców i dzieci do uczestnictwa w imprezach kulturalno-oświatowych i sportowych organizowanych przez Krotoszyński Ośrodek Kultury, szkoły, kluby sportowe funkcjonujące na terenie miasta i gminy Krotoszyn. Zachęcali dzieci do udziału w zajęciach pozalekcyjnych na terenie szkoły (zajęcia świetlicowe, kółka zainteresowań).

7) Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej

Asystenci rodziny zachęcali i motywowali bezrobotnych członków rodzin do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Pomagali w poszukiwaniu i weryfikowaniu ogłoszeń o ofertach pracy w Internecie, lokalnej prasie, powiatowym urzędzie pracy. Pomagali w pisaniu dokumentów aplikacyjnych. Zachęcali do skorzystania z prac społecznie-użytecznych. Wskazywali członkom rodziny ich mocne strony, prowadzili rozmowy dotyczące wartości pracy, pokazywali korzyści płynące z podjęcia pracy zarobkowej.

8) Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychologicznych

Asystenci rodziny przekazywali rodzicom informacje dotyczące właściwych zachowań wobec dzieci oraz podejmowali działania, mające na celu wzmacnianie właściwych wzorców wychowawczych. Ponadto w szkołach, przy okazji cyklicznych zebrań/wywiadówek, prowadzone są pogadanki na temat kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Asystenci motywowali rodziców do udziału w tych spotkaniach.

9) Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia dzieci i rodzin

Asystenci rodziny przeprowadzili niezbędne, bezpośrednie działania interwencyjne i zaradcze w rodzinach objętych wsparciem, z uwagi na zagrożenie bezpieczeństwa dzieci i rodziny.

10) Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci

Indywidualne konsultacje wychowawcze asystentów rodziny polegały przede wszystkim na rozmowach z rodzicami i dziećmi, motywowaniu do wprowadzenia zmian w tym zakresie. Rozmowy wychowawcze prowadzone były ze wszystkimi członkami rodzin i dotyczyły konkretnych sytuacji, np. problemów szkolnych, uzależnienia od gier komputerowych oraz Internetu, sięgania po używki (piwo, papierosy), spędzania czasu wolnego poza domem.

Asystenci we wszystkich rodzinach objętych wsparciem prowadzili rozmowy wspierające i motywujące z rodzicami w zakresie prawidłowego wychowywania oraz sprawowania opieki nad dziećmi. Udzielali tym rodzinom wskazówek wychowawczych na temat właściwych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych.

Dzieci motywowane były do systematycznego uczęszczania do szkoły i odrabiania zadań domowych, poprawy ocen, korzystania z zajęć wyrównawczych oraz sportowych na terenie szkoły. Rodzicom, asystenci zwracali uwagę na język, jakim się posługują w obecności dzieci. Doradzali, jak reagować na agresję, aby jej nie potęgować, jak rozwiązywać konflikty pomiędzy dziećmi. Asystenci podawali także pomysły na wspólne spędzanie wolnego czasu.

11) Realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Na mocy ww. ustawy uprawnione rodziny mogą korzystać z poradnictwa w zakresie: przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Poradnictwo zgodnie z cytowaną ustawą koordynowane jest przez asystenta i podejmowane jest na wniosek uprawnionych osób.

Gmina podejmowała działania poprzez m.in. zamieszczenie na stronie internetowej KCUS informacji na temat przysługujących praw oraz możliwości ubiegania się o pomoc, wynikających z ustawy „Za życiem”.

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych w 2024 roku 4 rodzinom przyznało i wypłaciło jednorazowe świadczenie w kwocie 16.000 zł.

Rodziny uprawnione do skorzystania ze wsparcia na podstawie ustawy „Za życiem” były informowane o możliwości uzyskania pomocy ze strony asystenta rodziny. Żadna z tych rodzin nie złożyła wniosku o koordynację wsparcia asystenta rodziny.

12) Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną

Dokumentowanie pracy z rodziną to materiał pozwalający na ocenę pracy asystenta rodziny, a w szczególności tego, czy praca ta przynosi pożądane efekty, a wykorzystywane instrumenty przyczyniają się do skutecznego rozwiązywania problemów występujących w rodzinie. Dokumentowanie pracy z rodziną

pozwala również na utrwalenie podejmowanych działań, zgłaszanych przez członków rodziny deklaracji i obietnic, a zatem jest materiałem pozwalającym na monitorowanie przebiegu pracy z rodziną.

Dokumentacja prowadzona jest w indywidualnych teczkach dla każdej rodziny. Teczki te zawierają następujące dokumenty:

- indywidualny plan pracy z rodziną oraz wszelkie dokonywane w nim zmiany,
- dziennik pracy asystenta rodziny tj. wizyt w rodzinie,
- okresowa ocena sytuacji rodziny oraz dodatkowe dokumenty pozyskane od rodziny,
- notatki służbowe asystenta rodziny.

13) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku

Asystenci rodziny raz na pół roku dokonywali okresowej oceny sytuacji rodziny w oparciu o opracowany indywidualny plan pracy z rodziną i uwzględnieniu w niej opisu efektów pracy z rodziną, które udało się osiągnąć, realizując założenia planu oraz obszary, nad którymi praca będzie kontynuowana. Dokument zawiera datę sporządzenia, dane rodziny, opis aktualnej sytuacji, oczekiwania i potrzeby rodziny. Niekiedy okresowa ocena sytuacji rodziny zawiera także cele, które należałoby zmodyfikować w przypadku, gdy nie zostały zrealizowane, a z których należało zrezygnować, bo nie ma szans na ich realizację.

14) Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną

Asystenci rodziny zakończyli pracę z **23 rodzinami**, w tym pracę z 20 rodzinami ze względu na osiągnięte cele, a z 3 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy z asystentem.

Sytuacje tych rodzin asystent rodziny monitoruje przez okres sześciu miesięcy od zakończenia pracy z rodziną. Sposób monitorowania dostosowany był do sytuacji danej rodziny. Najczęściej był to bezpośredni kontakt z rodziną, albo też rozmowa telefoniczna. Zdarza się również kontakt z instytucjami zaangażowanymi w pracę z dzieckiem i rodziną, np. placówki oświatowe, kuratorzy. Z każdego kontaktu asystent sporządza notatkę.

15) Sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach

W 2024 roku asystenci rodziny wydali 1 opinię o rodzinie i jej członkach na wniosek sądu.

16) Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny

Asystenci rodziny w codziennych swoich działaniach, zmierzających do poprawy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oprócz kontaktów z pracownikami socjalnymi, współpracowali z różnymi podmiotami, w tym działającymi na rzecz rodzin i ich dzieci, takimi jak:

- Szkoły i przedszkola - bieżący kontakt z pedagogiem szkolnym, wychowawcą klasy,
- Policja - bieżąca współpraca z dzielnicowymi w sprawach dotyczących rodzin, w tym dotyczących przemocy domowej,
- Służba zdrowia - współpraca z pielęgniarką środowiskową, lekarzem pierwszego kontaktu oraz innymi specjalistami w sprawach zdrowotnych dotyczących rodziny.

Ponadto asystenci rodziny współpracowali z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie, kuratorami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Krotoszynie, specjalistami zatrudnionymi w KCUS, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie.

17) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 19 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, asystent rodziny współpracował z członkami grupy diagnostyczno-pomocowej w ramach posiadanych kompetencji. W przypadku 2 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w której realizowano procedurę „Niebieskie

Karty” asystenci rodziny podejmowali działania na rzecz dziecka i rodziny. W ramach grupy diagnostyczno-pomocowej współpracowali i wymieniali informacje na temat rodziny z pracownikiem socjalnym, dzielnicowym, Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego. Dodatkowo, w celu wzmacniania pracy na rzecz rodziny prowadzili działania w środowisku rodziny objętej przedmiotową procedurą.

2. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Na terenie gminy Krotoszyn nie funkcjonują rodziny wspierające. Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny w ramach pracy w środowisku podejmują rozmowy z rodzinami na temat pełnienia powyższej funkcji. Jednak do tej pory w/w działania nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. Zdarza się natomiast, że rodziny otrzymują nieformalne wsparcie.

3. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze miały możliwość korzystania ze specjalistycznego poradnictwa. Rodziny te w rozwiązywaniu bieżących problemów otrzymywały wsparcie ze strony pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Była i nadal jest to pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów w bardzo szerokim zakresie, dotyczącym zarówno pojawiających się w rodzinach problemów w kwestiach życiowych, finansowych, zdrowotnych, mieszkaniowych, opiekuńczo-wychowawczych.

KCUS zatrudniał psychologów, w tym jeden psycholog z certyfikatem psychoterapeuty, terapeutę i socjoterapeutę. Świadczyli oni specjalistyczne wsparcie pracownikom socjalnym, asystentom rodziny oraz mieszkańcom gminy Krotoszyn.

W 2024 roku z porad i konsultacji udzielanych przez ww. specjalistów **skorzystało 321 osób/rodzin i udzielono 2.538 porad i konsultacji.**

Na terenie gminy Krotoszyn mieszkańcy mogli ponadto korzystać ze wsparcia i pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Krotoszynie, gdzie specjalistycznego poradnictwa i konsultacji udzielali dla dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych, m. in. pedagodzy, psycholodzy i logopedzi. Wychodząc naprzeciw osobom pogrążonym w kryzysie w powiecie krotoszyńskim, działalność swoją prowadziło Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego. To placówka szczególna, która w ramach oferowanych usług obejmuje pomocą i wsparciem psychologiczno-psychiatrycznym osoby dorosłe mieszkające na terenie powiatu krotoszyńskiego.

Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, gdzie rodziny mogą otrzymać pomocy w przypadku różnorodnych kryzysów rodzinnych i małżeńskich we wczesnej lub późniejszej fazie związku, kryzysów jednostkowych wynikających z zaburzeń psychicznych, adaptacyjnych, alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień, a także kryzysów mających źródło w społecznym funkcjonowaniu jednostki, czy związanych ze stratą, sytuacją żałoby itp. Gmina Krotoszyn corocznie udziela pomocy finansowej dla Powiatu Krotoszyńskiego, związanego z prowadzeniem Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w tym w celu korzystania przez mieszkańców gminy Krotoszyn z pomocy prawnej i psychospołecznej. Na 2024 rok udzielona pomoc finansowa wynosiła 119.065,00 zł.

Dodatkowo, dzieci i młodzież w wieku szkolnym otrzymują wsparcie pedagogiczne ze strony pedagogów zatrudnionych w placówkach oświatowych.

Bezpłatna pomoc prawna udzielana jest w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Krotoszynie, który mieści się w Starostwie Powiatowym w Krotoszynie. Z porad prawnych można było korzystać w poniedziałki w godzinach 13.00- 17.00, we wtorki, środy, czwartki i piątki w godzinach 9.00-13.00.

4. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Jedną z ważnych form wspierania rodziny w zakresie pomocy w opiece oraz wychowaniu dzieci i nastolatków z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych są placówki wsparcia dziennego. Niewątpliwym atutem tych placówek jest zapewnienie oferty adekwatnej do rozpoznanych, zdiagnozowanych u nich potrzeb i zainteresowań, co pozytywnie wpływa na ich rozwój osobowości, postępy w nauce, na kształtowanie relacji społecznych opartych na wzajemnej pomocy, współpracy i solidarności. W efekcie, dzięki uczęszczaniu do placówek, młode osoby lepiej się zachowują, lepiej uczą, lepiej radzą sobie w grupie rówieśniczej, a także odkrywają swoje silne strony, nabierają poczucia własnej wartości.

W trakcie zajęć w placówkach wsparcia dziennego kadra podejmowała szereg działań dla prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego młodych ludzi. Prowadzone były różnorodne działania wychowawcze, realizowane m.in. poprzez przybliżanie im zasad dobrego zachowania, możliwość nabywania i rozwijania umiejętności społecznych, naukę samodzielności i samoobsługi, propagowanie zdrowego stylu życia i dbałości o środowisko naturalne, naukę współpracy w grupie, naukę organizacji pracy i zarządzania czasem, naukę szacunku do innych osób, prowadzenie profilaktyki przeciwdziałania agresji, przemocy i uzależnień.

Wychowawcy, mając możliwość indywidualnego podejścia do dziecka, pracowali na jego zasobach. Oferta zajęć świetlicowych, oprócz walorów wychowawczych i dydaktycznych, miała wartości integrujące.

Młodym ludziom w czasie pobytu w placówkach zapewniono co najmniej jeden posiłek, dostosowany do pory dnia i czasu przebywania dziecka w placówce.

W celu lepszego poznania sytuacji dziecka oraz zapewnieniu mu odpowiedniego funkcjonowania w środowisku społecznym, placówki wsparcia dziennego regularnie współpracowały z rodzicami lub opiekunami prawnymi, pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, kuratorami, wychowawcami i pedagogami szkolnymi.

W każdej placówce wykorzystywana była metoda społeczności korekcyjnej, co stwarzało przestrzeń do uznawania podmiotowości młodego człowieka i traktowania go z szacunkiem, co sprzyja budowaniu poczucia własnej wartości i życiowej zaradności. W ramach działań uspołeczniających, rozwijających samodzielność i współpracę grupową, angażowano dzieci i młodzież w życie placówek. Przy pomocy wychowawców uczestniczyli w przygotowywaniu posiłków, a po zakończeniu zajęć przy wsparciu wychowawców sprząтали pomieszczenia (w placówkach nie ma obsługi sprzątającej).

Na uwagę zasługuje fakt, że placówki ze sobą współpracują, m.in. zostało wspólnie przygotowane spotkanie z okazji Mikołajek.

W 2024 roku na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn działalność kontynuowały **4 placówki wsparcia dziennego**. Dwie z nich, tj. Świetlica socjoterapeutyczna dla małych dzieci „GNIAZDO” oraz Świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci prowadzone są przez Stowarzyszenie „Szansa” w Krotoszynie. Natomiast Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL” i Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii funkcjonują w ramach struktury organizacyjnej Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych.

Pobyt w placówkach jest nieodpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

W 2024 roku placówki wsparcia dziennego **objęły opieką 169 dzieci i młodzieży**, pochodzących ze środowisk zagrożonych uzależnieniami i różnymi dysfunkcjami rodzinnymi.

Każda z tych placówek w pracy z dziećmi i młodzieżą kieruje się odpowiednimi wartościami, inspirując się wybranymi teoriami z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych. Każda działa w oparciu o metody wypracowane w toku własnych, wieloletnich doświadczeń i można powiedzieć, że jest autorskim dziełem tworzących ją i pracujących w niej ludzi.

Są to te placówki, w których dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, przebywając w miejscu swego zamieszkania, otrzymują niezbędne wsparcie i pomoc, bowiem zasadniczym celem ich działania jest

poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania wychowanków w środowisku i własnym otoczeniu.

Działalność placówek w 2024 roku opierała się o roczny plan pracy, dostosowany do potrzeb i możliwości każdej placówki. Zadania, które realizuje każda z placówek to:

- zapewnienie bezpiecznego miejsca poprzez zorganizowaną opiekę;
- pomoc w odrabianiu prac domowych, opanowaniu materiału szkolnego, jak i w przygotowywaniu projektów szkolnych;
- organizacja czasu wolnego, promowanie i rozwijanie zainteresowań,
- pomoc w pomocy w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych i sposobów pozytywnego reagowania w sytuacjach trudnych, pomoc w zakresie budowania i podtrzymywania pozytywnych relacji z otoczeniem, profilaktyka uzależnień.

Prowadzenie placówek jest kontynuowane, uzyskane rezultaty są analizowane w zespołach a wyciągane wnioski z bieżących działań wpływają na modyfikację form i metody pracy z dziećmi.

4.1. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Stowarzyszenie „Szansa”

Świetlica socjoterapeutyczna „Gniazdo” dla małych dzieci

Świetlica ma swoją siedzibę w budynku przy ul. Mickiewicza 11 w Krotoszynie. Czynna była 5 dni w tygodniu po 3 godziny dziennie. Swoim działaniami objęła **18 dzieci i młodzieży w wieku 5-11 lat**.

Program zaplanowanych zajęć na 2024 rok realizowany był przez 4 wychowawców zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia w łącznym wymiarze 6,5 godziny pracy wychowawców dziennie (przygotowanie posiłku, pomoc w odrabianiu lekcji, zajęcia indywidualne i grupowe z uczestnikami, porządkowanie pomieszczeń z włączaniem dzieci).

Świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci

Prowadzona jest w ramach Ośrodka Profilaktyki Środowiskowej. Siedziba znajduje się w Krotoszynie, os. Sikorskiego 7. W 2024 roku czynna była od poniedziałku do piątku, przez 3 godziny dziennie. Swoim działaniami objęła **29 dzieci i młodzieży w wieku 9-16 lat**. W świetlicy zatrudnionych było 6 wychowawców na podstawie umowy zlecenia. Codziennie zajęcia programowe prowadziło równolegle 3 wychowawców.

Działalność świetlic prowadzonych przez Stowarzyszenie „Szansa” wspierana była przez 2 wolontariuszy na podstawie porozumienia wolontariackiego. Wolontariusze wspomagali wychowawców pomagając przy organizacji zajęć świetlicowych, opiece nad uczestnikami w trakcie zajęć w plenerze, przy odrabianiu lekcji, przygotowywaniu posiłków i porządkowaniu pomieszczeń. Ogółem wykonali na rzecz świetlic 229 godzin.

Praca z dziećmi i młodzieżą w świetlicach odbywała się w oparciu o założenia:

- > sporządzanie diagnozy indywidualnej dziecka oraz jego sytuacji rodzinnej i szkolnej;
- > prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy i diagnozą indywidualną dzieci;
- > pracę ze stałymi grupami dzieci;
- > pracę z dziećmi w kontakcie indywidualnym: indywidualna pomoc w usuwaniu trudności szkolnych, zajęcia rozwijające zdolności i umiejętności, arteterapia, zajęcia socjoterapeutyczne, trening umiejętności społecznych i profilaktyka uzależnień;
- > prowadzenie zajęć rozwijających umiędzynarodowienie i umiejętności nawiązywania poprawnych relacji z innymi ludźmi w postaci treningów i projektów zadaniowych;

- > prowadzenie form aktywnego wypoczynku połączonego z poszerzaniem wiedzy i umiejętności (wycieczki, rajdy, gry terenowe i inne formy);
- > pomoc socjalna (odzież, pomoce szkolne);
- > w każdej ze świetlic dzieci otrzymywały jeden posiłek dziennie;
- > rozwijanie samodzielności, dbałości o swoje otoczenie - sprzątanie pomieszczeń, troska o czystość i porządek, nawyki higieniczne.

Dzieci i młodzież aktywnie brała udział w zajęciach rozwijających umiejętności społeczne, które wpływają na sposób widzenia świata, samoocenę (socjoterapia, pomoc i wsparcie psychologiczne).

Na bieżąco prowadzona była praca z rodzinami uczestników w formie poradnictwa indywidualnego przez psychologa i socjoterapeutę, grupowego wsparcia dla rodziców w celu rozwijania umiejętności wychowawczych, rozwiązywaniu bieżących problemów życiowych (pomoc w pisaniu pism urzędowych, kierowanie do specjalistów, pomoc socjalna).

Świetlice korzystały ze wsparcia Cechu Rzemiosł Różnych w Krotoszynie w formie pomocy w usuwaniu usterek, drobnych napraw. Cukiernia „Łyskawa” zapewniła wsparcie w formie przekazywania kilka razy w miesiącu wypieków, a Krotoszyńskie Bractwo Strzeleckie wsparło świetlice darowizną ze zbiórki w kwocie 960 zł.

W trakcie wakacji letnich przeprowadzono 8-dniowy obóz wypoczynkowy z programem terapeutycznym w Karkonoszach współfinansowany ze środków Miasta i Gminy Krotoszyn.

4.2. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych

Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”

To placówka wsparcia dziennego, prowadzona w formie opiekuńczej. Jej siedziba znajduje się w budynku przy ul. Młyńskiej 2b w Krotoszynie. Placówka otwarta była od poniedziałku do piątku, za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy, w godzinach dostosowanych do kalendarza szkolnego. Posiada 45 miejsc.

W ciągu 2024 roku z zajęć korzystało **87 młodych ludzi**, a na koniec roku w placówce zarejestrowanych było **40**. Liczba ta nie obejmuje osób korzystających okazjonalnie, których było kilkadziesiąt.

Klub podejmował działania wspierające prawidłowy rozwój młodych ludzi zwłaszcza pochodzących z rodzin, w których istnieje ryzyko demoralizacji, przestępczości, nadużywania lub uzależnienia od alkoholu albo innych środków psychoaktywnych poprzez zapewnienie im możliwości uczestniczenia w zajęciach adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb i deficytów. Główny nacisk położono na eliminowanie zaburzeń zachowania, stwarzanie szansy do pokonywania niekorzystnych uwarunkowań w domu rodzinnym, a także na ochronę przed przedwczesnym wypadnięciem z systemu edukacyjnego, motywację do dalszego kształcenia i nabywania innych kompetencji społecznych potrzebnych w dorosłym życiu.

Ważnym i stałym elementem realizowanym w placówce jest aktywizacja ludzi młodych. Oferta Klubu wypełniała czas młodzieży w sposób konstruktywny, uczyła samorealizacji, rozbudzała pasję i zainteresowania. Poprzez działania aktywizujące minimalizuje zaangażowanie w negatywne grupy rówieśnicze. Daje także szansę niepodjęcia zachowań ryzykownych, ułatwia angażowanie się w działalność akceptowaną społecznie, jak na przykład kulturalną, turystyczną, artystyczną czy sportową.

Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL” w 2024 roku prowadził stałe zajęcia aktywizujące:

- > **Zajęcia kuglarskie** odbywały się w dwóch grupach wiekowych. Starsza grupa liczyła 9 osób, a młodsza 4 osoby. Pomocą w nauce technik kuglarskich była artystka Teatru Ognia Infernal Tatiana Lewińska, artysta Bartosz Kucharski i instruktorka tańca - Katarzyna Kluba.

Zajęcia odbywały się 2 razy w tygodniu w sali baletowej w Krotoszyńskim Ośrodku Kultury oraz na sali tanecznej w Klubie.

Młodzież w czasie zajęć uczyła się sztuki kuglarskiej, z wykorzystaniem rekwizytów kuglarskich. Prowadzone były także treningi z płonącym sprzętem oraz nauka obsługi zaplecza technicznego podczas pokazów.

Grupa brała udział w warsztatach tanecznych organizowanych przez artystę Bartosza Kucharskiego z zawodowej grupy oraz drugih organizowanych przez instruktorkę taneczną - Katarzynę Klubę razem z grupą zawodową. Wzięły również udział w warsztatach organizowanych podczas Dolnośląskiego Festiwalu Ognia w Wałbrzychu przez Jerzego Kozłowskiego.

W przeciągu 2024 roku jako wsparcie organizacyjne grupy zawodowej jeździła cała czwórka osób i wzięła udział w 21 wydarzeniach. Dodatkowo artystki klubowe wystawiły samodzielne pod opieką instruktorów 7 pokazów. Grupa wzięła udział w festiwalach: Festiwal „Bez Kurtyny” w Elku, Dolnośląski Festiwal Ognia w Wałbrzychu. Grupa wystąpiła również podczas 32 finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Krotoszynie. Podczas tego występu została zrealizowana sesja zdjęciowa. Zdjęcia z pracy grupy były udostępniane na stronie na Facebooku Klubu oraz Teatru Ognia Infernal. Koszty występów, warsztatów, sprzętu, przejazdów pokryło Stowarzyszenie Twoja Alternatywa.

- > **Zajęcia na siłowni** prowadzone były przez pedagoga/wychowawcę oraz wolontariuszy. Odbływały się w grupach 3-5 osobowych, w których uczestniczyło łącznie 19 osób.
- > **Zajęcia muzyczne** prowadzone były przez liderów Emanuela Paszyna i Wojciecha Osucha pod opieką dyżurującego wychowawcy. Zajęcia w studiu muzycznym organizowane są w dwóch grupach, składających się łącznie z 27 młodych osób. Miejszem zajęć było studio muzyczne znajdujące się w siedzibie placówki. Młodzież podczas zajęć poznawała możliwości studia, różne style taneczne, w tym hiphopowe. Uczyła się na czym polega cyfrowa korekta dźwięku, tworzyła utwory i nagrywała teksty. Młodzież swoje utwory zaprezentowała na koncercie American Cars Mania w Katowicach, na wydarzeniu Hip Hop Grillz w Krotoszynie, w czasie KrotoFEST, na własnym wydarzeniu Music Ambulanse, w gali MMA w Zdunach, w lokalnym klubie w Warszawie, na koncercie MOW'ie w Koźminie Wielkopolskim i w wielu innych imprezach okolicznościowych odbywających się w powiecie krotoszyńskim.
W ramach zajęć muzycznych młodzież nagrała łącznie 57 utworów, z których osiem zostało zaprezentowanych na stronie internetowej Fading Coloursa. Podczas zajęć nagrano również 2 płyty, 4 teledyski i 3 Tik Toki. Zorganizowano także jedną nockę w studiu muzycznym.
- > **Zajęcia taneczne** organizowane były dla 23 dziewcząt, których pasją jest taniec. Zajęcia prowadzono w dwóch grupach wiekowych, we wtorek, czwartek, piątek w pomieszczeniach Klubu. Na zajęciach uczono różnych stylów tańca, dzięki którym uczestniczki zajęć rozwijały swoje umiejętności taneczne, poprawiały koordynację i elastyczność, jak również uczyły się pracy zespołowej i współpracy. W ciągu minionego roku dziewczyny samodzielnie opracowały około 15 choreografii tanecznych, z których wybrane układy taneczne zaprezentowały m.in. na rynku w Krotoszynie w trakcie WOŚP, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Koźminie Wielkopolskim, podczas KrotoFESTU, dożynek, meczu charytatywnego na hali widowiskowej w Krotoszynie, dla gości świątecznych z Urzędu Miejskiego w Krotoszynie.

Przeprowadzono ponadto wiele pogadanek tematycznych, m.in. na temat właściwego zachowania, wzajemnych relacji międzyludzkich, tolerancji i umiejętności współżycia w grupie, na temat rodzajów uzależnień, szkodliwości środków psychoaktywnych, jak radzić sobie z przemocą i agresją, a także na temat jak bezpiecznie korzystać z Internetu, o cyberprzemocy i jak sobie z nią radzić, gdzie i komu zgłosić problem.

Przy Klubie znajduje się placyk, na którym prowadzone były działania w formie tzw. pracy podwórkowej. Organizowano tutaj gry i zabawy ruchowe oraz niektóre formy zajęć sportowych.

Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii

Pracownia jest placówką wsparcia dziennego, prowadzoną w formie specjalistycznej. Jej siedziba znajduje się budynku przy ul. Młyńskiej 2b w Krotoszynie. Placówka dostępna jest przez 5 dni w tygodniu, przez 5 godzin dziennie. Posiada 20 miejsc. Godziny pracy placówki w 2024 r. dostosowane były do potrzeb wychowanków i ich rodzin.

W ciągu 2024 roku z zajęć korzystało **35 młodych ludzi**, a na koniec roku w placówce zarejestrowanych **było 18**. Dzienna liczba uczestników wynosiła średnio 10 wychowanków. Dzieci pochodziły z różnych środowisk, co pozytywnie wpływało na procesy grupowe.

Zadaniem Pracowni pracującej z dziećmi i młodzieżą była pomoc w codziennym pokonywaniu problemów szkolnych, rodzinnych i rówieśniczych, otoczenie opieką i dożywieniem, organizowanie czasu wolnego, kształtowanie umiejętności pozwalających uniknąć zagrożenia demoralizacją i uzależnieniami, zmiana hierarchii wartości i wzorców zachowań (niepowielanie wzorców i schematów charakteryzujących środowiska patologiczne), przygotowanie do życia w społeczeństwie, pomoc terapeutyczna mającą na celu rozwój umiejętności interpersonalnych, zwiększenie otwartości emocjonalnej i samodzielności, profilaktyka uzależnień od nikotyny, alkoholu i narkotyków, wspieranie ich rodzin, jak i wpływanie na środowisko rodzinne we współpracy z pracownikami socjalnymi i pedagogami szkolnymi.

Każdy specjalista pracujący w naszej Pracowni to nie tylko socjoterapeuta, ale jednocześnie wychowawca, psycholog i psychoterapeuta, co umożliwia dokonywanie pogłębionej diagnozy potrzeb, trudności osobistych, ale także zasobów uczestników grup. Dzięki temu stosowane interwencje psychologiczne były zindywidualizowane dla każdego uczestnika oraz dostosowane do specyfiki prowadzonej grupy, oparte na pogłębianej wiedzy z zakresu takich obszarów jak: psychologia rozwoju dzieci i młodzieży, psychoterapia i socjoterapia. W pracy przyświeca nam przekonanie o silnym potencjale tkwiącym w młodych ludziach oraz dużych możliwościach terapeutycznej zmiany, dzięki stosowanym w okresie dzieciństwa i dojrzewania interwencjom pomocowym.

W 2024 roku w ramach działań Pracowni udzielano wsparcia młodym osobom poprzez:

- zajęcia socjoterapeutyczne: prowadzone były dwa razy w tygodniu (poniedziałki i piątki), odbyło się 85 zajęć socjoterapeutycznych,
- zajęcia plastyczne prowadzone były średnio raz w tygodniu, ogółem przeprowadzono 39 zajęć,
- zajęcia filmowe prowadzone były średnio raz w tygodniu - 40 zajęć,
- zajęcia sportowe, w tym aktywizująco-ruchowe prowadzone były raz w tygodniu - 50 zajęć,
- zajęcia kulinarne odbywały się w różne dni pracy placówki - ogółem 39 zajęć,
- zajęcia multimedialne podzielone były na kategorie tematyczne, łącznie przeprowadzono 39 zajęć w różnych grupach wiekowych,
- zajęcia aktywizujące - 26 spotkań,
- zajęcia edukacyjne o różnej tematyce - 28 zajęć i 15 treningów tzw. uważności.

Zorganizowano również 2 nocki, 7 rajdów pieszych oraz 15 sesji zdjęciowych. Przeprowadzono około 180 rozmów i spotkań z rodzicami podopiecznych, 15 rozmów i spotkań z pedagogami szkół, 7 spotkań i rozmów z pracownikami socjalnymi. Współdziałano również z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień.

V. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w 2024 roku

Gmina na podstawie art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązana jest do współfinansowania kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Wielkość współfinansowania określa art. 191 ust. 9-10 ww. ustawy:

1. Ust. 9 ustawy: w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

2. Ust. 10 ustawy: w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu roku 2024 z terenu gminy Krotoszyn, przebywało 66 dzieci, w tym 39 dzieci w rodzinach spokrewnionych, 16 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych, 3 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych, 8 dzieci w rodzinnych domach dziecka. Wśród rodzin zastępczych rodziny spokrewnione stanowiły 59,1%, rodziny niezawodowe – 24,2%, rodziny zawodowe – 4,5%. Na koniec roku przebywało 53 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. W instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 4 dzieci w domach dziecka oraz 2 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Gmina Krotoszyn poniosła opłaty za pobyt tych dzieci w pieczy w kwocie 502.876,38 zł.

VI. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny

Zadaniem własnym gminy o charakterze technicznym jest sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Sporządzone zostały 2 półroczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres od stycznia do czerwca 2024 r. oraz za okres od lipca do grudnia 2024 r. Sprawozdania zostały przesłane w wyznaczonym terminie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS tj. Centralnej Aplikacji Statystycznej do Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z wymaganiami określonymi Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

VII. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Monitoring dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych prowadzony jest na bieżąco przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, w ramach bieżącej pracy.

Pracownicy socjalni, będąc w terenie u rodzin korzystających ze świadczeń KCUS, zwracają szczególną uwagę na dzieci, tj. na warunki do nauki i zabawy, czystość, zachowanie, posiłki, zdrowie itp. W razie wątpliwości nawiązują kontakt ze szkołą, przedszkolem, żłobkiem, przychodnią zdrowia oraz krewnymi - w celu sprawdzenia aktualnej sytuacji dziecka i podjęcia dalszych działań zaradczych, w tym interdyscyplinarnych. Monitoring prowadzony jest również przez pedagogów szkolnych, wychowawców oraz przez lekarzy i pielęgniarki środowiskowe.

VIII. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W 2024 roku asystenci rodziny uczestniczyli w szkoleniu pod nazwą: „Wieloaspektowe i systemowe wsparcie rodzin zastępczych, dzieci w pieczy zastępczej oraz młodzieży usamodzielniającej się”.

Asystenci rodziny wzbogacali swoją wiedzę poprzez korzystanie z dostępnej literatury w KCUS, m.in. z publikacji: „Asystentura rodziny. Rekomendacje metodyczne i organizacyjne” - Izabela Krasiejko, „Poradnik asystenta rodziny” - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie.

Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych zapewniło ponadto asystentom wsparcie merytoryczne, aby mogli konsultować trudniejsze przypadki. Pomoc ta udzielana była stosownie do potrzeb i opierała się na współpracy z pracownikami socjalnymi, psychologami, jak również z psychoterapeutą, zatrudnionymi w KCUS.

IX. Potrzeby związane z realizacją zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rok 2025 i kolejne będą kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy.

Mając na uwadze art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz szerokie spektrum problemów i specyfikę pracy z rodzinami, zauważa się następujące potrzeby:

1. Kontynuować zatrudnienie asystentów rodziny i utrzymać liczbę zatrudnionych asystentów rodziny w celu stworzenia możliwości prowadzenia skutecznej pracy z rodzinami.
2. Zapewnić środki finansowe, umożliwiające objęcie asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych pracowników wspierających rodziny pomocą w formie coachingu, superwizji (zarówno indywidualnej, jak i grupowej) w celu poprawy jakości wykonywanej pracy i doskonalenia zawodowego, poprawy relacji i komunikacji między pracownikami.
3. Dążyć do stabilizacji sytuacji finansowej placówek wsparcia dziennego (uniezależnienie od konkursów) m.in. poprzez zapewnienie zatrudnienia w myśl przepisów ustawowych - 1 wychowawca na nie więcej niż 15 dzieci (zawieranie umów o pracę, odpowiednie wynagrodzenie).
4. W celu podnoszenia jakości usług świadczonych w placówkach wsparcia dziennego należy wziąć pod uwagę aspekt wyposażenia placówek w pomoce i środki dydaktyczne, które poszerzą i uatrakcyjnią ofertę zajęć pozalekcyjnych, a także dożywianie dzieci.
5. Stworzyć możliwość dostępu do porad prawnych w KCUS zarówno dla rodzin (w przypadku sytuacji kryzysowych, takich jak przemoc domowa, utrata pracy czy zagrożenie utratą mieszkania), jak i asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych.
6. Zwiększyć dostępność różnorodnych porad specjalistycznych dla rodzin, które nie są w stanie samodzielnie poradzić sobie z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, m.in. psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne oraz międzykulturowe i integracyjne.
7. Przemiany zachodzące w obrębie rodziny wpływają na wzrost poczucia niepewności, osamotnienia czy zagubienia w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich. Pomocne w rozwiązywaniu tych problemów byłyby warsztaty, kursy, czy tzw. szkoły dla rodziców, które stworzyłyby możliwość do wzmocnienia ich kompetencji wychowawczych. Należy więc wspierać różnorodne działania edukacyjne dla rodziców oraz uzupełniać ich kompetencje rodzicielskie, pamiętając, że jest to ważny element profilaktyki rodzin w kryzysie.
8. W ramach rozwoju systemu wspierania rodziny za istotne należy uznać kontynuowanie działań w celu pozyskania rodzin wspierających i motywowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych do korzystania z tej formy pomocy.
9. Zapewnić wsparcie finansowe rodzinom poprzez różnego rodzaju asilki i świadczenia, w tym z pomocy społecznej.
10. Zabezpieczyć w budżecie środki na współfinansowanie pobytu dziecka w systemie pieczy zastępczej.

Zabezpieczenie powyższych potrzeb pozwoli na podwyższenie jakości wsparcia udzielanego rodzinom wieloproblemowym z dziećmi oraz na pełniejsze wykorzystanie własnych zasobów i wypracowanie zintegrowanego, optymalnego systemu wspierania rodzin. Bowiem tylko optymalny i zintegrowany system składający się z asystentury rodzinnej, placówek wsparcia dziennego, szkół dla rodziców, rodzin wspierających, specjalistycznego poradnictwa zapewni na jak najwyższym poziomie działania o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym.